

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke

Naročnina po pošti z dostavljanjem
na dom za celo leto K 30.—, za pol
leta K 15.—, za četrt leta K 7.50, za
mesec K 2.50. Za Namčijo celo leto
K 33.60, za ostalo tujino in Ameriko
K 42.—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostopna petlet vrtica 30 v;
pogojem prostor 60 v; razglaš in po-
slano vrtica po 60 v; večkratni ob-
javi po dogovoru primeren popust.

Stev. 9.

V Ljubljani, petek dne 11. januarja 1918.

Leto II.

Wilsonova poslanica k mirovnemu uprašanju.

Predsednik Zedinjenih držav Wilson je izročil 8. januarja kongresu poslanico. Pravi, da so centralne države zopet enkrat izrazile željo, da bi se razpravljalo o vojnih ciljih in o pripravnem temelju za mirovna pogajanja. V Brestu Litovskem predložene temeljne črte za sporazum so pač take, da se jih razlaga lahko v liberalnem zmislu. Njihov pozitivni program pa kaže namen, da bi rade obdržale vsako ped zemlje, ki so jo osvojile, trajno. Skoraj gotovo je, da so zasnovali splošna načela, ki so jih centralne države predlagale najprej, liberalni državniki Nemčije in Avstro-Ogrske, a konkretne pogoje so skoraj gotovo narekovali vojaški voditelji. Nastane vprašanje: Koga smo poslušali? Ali pa smo slišali obe stranki, ki sta se v brezupnem nasprotju? To so važna in nujna vprašanja, od katerih je odvisen svetovni mir. Ali naj bodo uspehi pogajanj v Brestu Litovskem kakršnikoli, tehtnega vzroka nimamo, da ne bi odgovorili na to izzivanje z najskrajnejšo odkritosrčnostjo.

Potem govori Wilson o Lloyd Georgejevem govoru in o ruskem narodu, ki je tako odkritosrčno povedal, kaj je prav in človeško. Ruskemu ljudstvu, ki je sedaj tako onemoglo in brez moči napraviti nespravljivi sili Nemčije, je treba pomagati, da se izpolni njegovi upi na mir in svobodo.

Nato nadaljuje Wilson: Dnevi osvojevanj in povečanj so minili, prav tako dnevi tajnih pogodb, ki lahko porazijo svetovni mir. V tej vojni zahtevamo, da se uredi svet tako in da postane tako varen, da živi vsakdo v njem mirno. Program svetovnega mira je torej naš program.

Prva točka je: Vse mirovne pogodbe morajo biti javne in se morajo izvršiti javno. Po teh pogodbah se ne smejo sklepati nobene tajne mednarodne pogodbe kakršnekoli vrste, temveč diplomacijo mora goniti vedno ves svet javno.

Druga točka je popolna svoboda plovbe na morju izven teritorialnega vodstva v miru kakor tudi v vojni; izzveza so ona morja, ki se zapro popolnoma ali deloma z mednarodnim dejanjem, da se izvedejo mednarodne pogodbe.

Tretja točka: Kolikor je mogoče naj se odstranijo vse gospodarske zapreke in naj se uredi enakost v trgovinskih odnosih med vsemi narodi, ki se pridružijo miru in se združijo za njegovo ohranitev.

Četrta točka: Sprejeti se morajo primerne garancije, da se skrajša oboroževanje narodov na najnižjo mero, združljivo z notranjo varnostjo.

Peta točka: Vse kolonialne zahteve se uredijo svobodno, odkritosrčno in popolnoma nepristransko; pri teh zahtevah mora obveljati načelo, da morajo imeti interesi narodov, ki prihajajo pri vseh vprašanjih suverenitete v poštev, enako pravico, kakor upravičene zahteve vlad, katerih pravice je treba postaviti med prave meje.

Šesta točka: Vse rusko ozemlje se izprazni. Vsa vprašanja, ki se tičejo Rusije, je treba urediti tako, da zagotavlja ta ureditev trdno in najbolj svobodno sodelovanje drugih narodov in da dobi Rusija neovirano priliko, da odloči neodvisno o svojem političnem razvoju in o svoji nacionalni politiki, da se jej zagotovi odkritosrčen, prijazen sprejem v družbo svobodnih narodov, pod zakoni, kakršne hoče sama. Da še več: Rusijo je podpirati v vseh stvareh, ki jih potrebuje in želi. Postopanje z Rusijo od strani drugih narodov v bodočih mesecih bo jasna preizkušnja za dobro voljo teh narodov in za njihovo razumevanje tega, kar potrebuje Rusija brez ozira na lastne interese teh narodov.

Sedma točka: Ves svet bo prireditelj, da je treba Belgijo izprazniti in obnoviti brez najmanjšega poizkusa, da se omeji njena suverenost, ki jo uživa v skupnosti z drugimi svobodnimi narodi. Nobeno drugo dejanje ni tako primerno kakor to, da se obnovi zaupanje narodov v zakone, ki so si jih postavili sami za ureditev medsebojnih odnosov. Brez tega spravičljivega dejanja bi bila ogrožena za vedno vsa tvorba in sila mednarodnega prava.

Osmo točka: Vse francosko ozemlje naj se osvobodi in zasedeni deli naj se obnovijo. Krivico, ki jo je učinila Prusija Franciji leta 1871. v alžasko-lorenskem vprašanju in ki je skoraj 50 let ogrožala svetovni mir, naj se poravnava, da bo zopet zagotovljen mir v interesu vseh.

Deveta točka: Meje Italije naj se popravijo po jasno zasnovanih nacionalnih črtah.

Deseta točka: Narodom Avstro-Ogrske, katere mesto naj bo med narodi zavarovano in utrjeno, naj se da prilika za avtonomni razvoj.

Enajsta točka: Rumunija, Srbija in Črna gora naj se izprazni in zasedena ozemlja naj se obnovijo. Srbija naj dobi svoboden in zavarovan dohod k morju. Odnosaji med različnimi balkanskimi narodi naj se določijo s prijeteljskimi pogovori in odgovarjajočim zgodovinsko danih črtam pripadništva k narodu. Za politično in gospodarsko neodvisnost in teritorialno nedotakljivost balkanskih držav naj se ustvari garancije.

Dvanajsta točka: Turškim delom sedanje otomanske države naj se zagotovi varnost suverenitete; toda drugim narodnostim, ki so sedaj pod turško nadvlado, naj se zagotovi varnost življenja in absolutno neovirana prilika za avtonomni razvoj. Dardanele naj se odprejo kot svobodni prehod za ladje in trgovino vseh narodov z mednarodnim poročtvom.

Trinajsta točka: Ustanovi naj se neodvisna poljska država, ki mora obsegati ozemlja, kjer brezdvomno prebivajo Poljaki. Ta država mora imeti svobodni dohod k morju. Njeno gospodarsko neodvisnost in teritorialno nedotakljivost je treba zjamčiti z mednarodno pogodbo.

Štirinajsta točka: Ustanoviti je treba splošno zvezo narodov. Posebne pogodbe morajo določevati politično neodvisnost in teritorialno nedotakljivost za male in velike države na enak način. Z ozirom na te bistvene popravke krivic in za uveljavljanje pravice čutimo, da smo tesno zvezani z onimi vladami in narodi, ki so se združili proti imperializmu.

Nas ni mogoče ločiti vsled naših interesov, ne vsled naših ciljev. Do konca ostanemo združeni. Za ta načela in te pogodbe se hočemo boriti in nadaljevati vojno, dokler jih ne dosežemo; toda le zato, ker želimo, da se uveljavi pravica, ker zahtevamo pravičen in trajen mir, ki se doseže lahko z odstranitvijo vzrokov vojne. Te vzroke vojne spravlja s sveta ta program.

Nismo ljubosumni na veličino Nemčije in v tem programu ni ničesar, kar bi jo zmanjševalo. Ne zavidamo Nemčiji nobenih znanstvenih pridobitev in odklonev, nobenih podjetij, ki so pripomogla k temu, da je dobila Nemčija sijajno in zavidljivo vredno ime, nočemo jo žaliti ali jej zavirati njen vpliv in njeno moč, v kolikor sta upravičeni. Nočemo je pobijati ne z orožjem, ne s sovražnimi trgovinskimi pogodbami, če je pripravljena, da se združi z nami in drugimi mirno ljubljenimi narodi sveta k pravičnim pogodbam. Želimo le, da zavzema enakopravno mesto med narodi sveta, novega sveta, v katerem živimo sedaj. Tudi toliko nismo predrzni, da bi predlagali Nemčiji kakršnokoli izpremembo njenih naprav, toda odkrito moramo povedati, da je predpogoj vsakega pametnega pogajanja od naše strani z Nemčijo to, da vemo, v čigavem imenu govorijo njeni glasniki, ali v imenu državno-zborske večine, ali v imenu onih, ki strome po svetovnem gospodarstvu.

Govorili smo sedaj v tako jasnih izrazih, da ne ostane noben dvom, nobeno vprašanje. Jasno načelo gre skozi program, ki sem ga osonal jaz, to je načelo pravičnosti za vse narode in narodnosti in njihove pravice, da žive lahko v medsebojni svobodi in varnosti, če so močni ali šibki. Če ne postane to načelo temelj, ne bo trajen noben del zgradbe mednarodne pravičnosti. Narod Zedinjenih držav ne more postopati po nobenem drugem načelu in je pripravljen, da posveti obrambo tega načela življenju, časti in vse, kar ima. Moralni višek te zadnje vojne za svobodo je prišel. Ameriški narod je pripravljen, da preizkuži svojo silo, svoj najvišji cilj in svojo poštenost in vdanost.

Deseti strankini zbor.

(Dalje.)

S. dr. A. Kristan: Otvori popoldanski zbor, vanje in otvori razpravo o poročilu in resoluciji s. dra. Tume.

Sodr. Golouh: V poročilu s. dra. Tume je mnogo dobre snovi. Zdi se mi pa, da bi se morala razprava razširiti in ločiti nemški in rusko-latinski, ki imata bisvne razlike v njih uduševnosti in na odnosa njih svojstvih. V Italiji je mogoča revolucija, ruski socializem je dokazal, kako se stre absolutizem; ruski socializem tudi ni, kako se izvaja osamosvojitve narodov (Finci, Ukrajinci). V tem zmislu moramo tudi mi imeti sumodokite narodov. Sedemda mora imeti narod življensko sposobnost. Rusi so aracionali, a so kljub temu, ki je narod velik, izvedli ta proces, ki je pa odvisen od zgodovinskega razvoja. Narodi morajo biti svobodni v kulturnem in gospodarskem oziru, in potrebna je gospodarska zadržitev, ker sicer preti posameznim narodom pigin. Deklaracijo bistveno priporočamo, ne odobravamo pa pravnega stalšča in drugo, kar ne spada vanjo. Tudi mi smo mnenja, da si ne smemo vezati rok napram meščanskim strankam; za to moramo biti. Smo pa za samostojnost, samozavest in povzdigo naroda. Izjaviti moramo, da smo za bistvo deklaracije, za idejo, odklanjamo državno pravo in drugo. Pribrati se moramo duši naroda. Resolucija je dila in izražajo pravo stalšče. Priporočamo pa, da se izpolni v tem zmislu, da ne zahtevamo le mir z Rusijo nego, da se sklene splošni mir. V četitem odstavku naj se dostavi in pozdravimo vsako stremelje je naj pride od koderkoli. Enako naj se popravi tudi zadnji odstavek, ki govori le o Italiji, saj ni le Italija, ampak sta še Francija in Anglija. — Mladina bo podala pri tretji točki posebno izjavo.

Predseduje s. Sitter.

Sodr. Bahun: Kar je bila deklaracija sklenjena je že pol leta. Stranka bi bila mora a takoj zavzeti primerno stališče napram deklaraciji, pa bi danes ne bilo napačnega umevanja. Za svojo tivolsko resolucijo smo premo delali. Popravimo to, kar je mogoče popraviti; povejmo v ko-

liko smo za deklaracijo. (Klici: Saj to je v resoluciji!)

Sodr. Petejan: Res je deloma, kakor trdi sohr. Bahun, da se je o naši tivolski resoluciji malo govorilo. Krivda ni naša. Naš klic je bil namenjen celotni slovanski javnosti. Toda meščanske stranke so ta naš klic prezle in mu nasprotovale. Zato ni bilo praktični uspeh iv, ker smo sami bili preslabi. Na drugi strani moramo upoštevati, da je knalut na to izbruhnila balkanska vojna, ki nam je nase delo prepčila. Današnji strankini zbor naj napravi skipe, ki naj gredo v sice in kri vlega proletariata, z jasnimi programom moramo med ljudi in napeti vse sile da bodo sklepi v doglednem času izvršeni. Majniška deklaracija ni izšla v pravem času in bo njena uresničitev težavna, naj zmaga ta ali ona vojna stranka; dočim bi bila izvedba takrat, ko je naša stranka izdala s svojo resolucijo, veliko lažja, ker takrat smo bili Slovani tako osvobodeni od Nemcev. Ogor in od viade, kakor smo danes. Zaraditega mi vztrajamo in izpopolnimo našo tivolsko resolucijo in pojdemo v boj za njeno izvršitev. Naša dila je delo za svobodo delovnega ljudstva, a ravno tako za svobodo naroda kakregaa snovi smo. Pri deklaraciji se mi zdi nerestno, da stavijo na čelo skifa Jeglica, ki je še nedavno govoril, da se mora demokracija ustavit pred cerkvenimi vrati, da ni več prepuščeno narodum, da si volijo svojo državo in ki smatra, da ako bi ubeljal pouk po samoodločbi narodov, bi nastale vedno prekucije. Sodrug, tako postopanje je po mojem mnenju nerestno. Zaraditega pojdemo svojo pot na delo za demokrati-zacijo in za svobodo narodov, ker s tem bode-mo obenem tudi podpirali bistvo majniške deklaracije.

Sodr. A. Kristan: Referent je v svojem govoru očrtal današnji politični položaj. Vse-li me, da je brez fraz povedal svoje misli. Mogoče se bo temu ali onemu zdelo kakka sodba pretrda — n. pr. glede deklaracije, da je klic skozi okno, ali, sodrug: tako je. Pri nas na Slovenskem je vse pravce navdušenje. Mesto da bi deklaracijsko časopisje razglabljalo o izjavi sami — se dela navdušenje. Če hočemo pa biti kritični, tedaj smo že nasprotniki. V »Napreju« so hoteli neki navdušenjaki, da bi morali mi socialisti od 30. maja t. l. — to je od dne ko je posl. Korošec prebral to deklaracijo, vse svoje nazore izpremeniti, neglede nato, da imamo že svojo precizno izjavo v tivolski konferenci leta 1909. — Sodr. Bahun se moti, če pravi, da se nismo od leta 1909. nič več pečali s svojimi sklepi. Stranka je z vsem svojim delom šla za uresničitvijo sklepov. Tivolke konference je sledila balkanska itd. Potem je prišla vojna na Balkanu, za njo pa svetovni požar. »Naši Zapiski« in bolgarska »Borba« sta pa čisto, zlasti poslednje, pisali o teh problemih. — Obsohda soc. dem. strank v prvih mesecih vojne je huda; dvomim, da je dedukcija sohr. Tume prava. Razmere v Rusiji so bile drugačne kot so bile v Nemčiji, kjer so živeli še vedno v strahu pred rusko »moro« despotije. Danes je težko še soditi, ker ni še vseh virov in teh ki so, pa ni vporabljeni brez velike previdnosti. — V resoluciji je vse ono obseženo, kar naj pove naš zbor, in sicer: pozdrav ruskim revolucionarjem, ki so pokazali s činom, da so močje — dalje poziv na obnovev proletarske internacionale. Z ozirom na domače razmere je bilo tudi treba izraziti se: kako si mi Avstrijo želimo. Resolucija pove to. Hočemo zvezo svobodnih narodov, ki bodo roko v roko delovali v svoj procvit in blagor. Zato pa se mora vzbuditi k življenju avstro-ogrsko internacionala. Kakor vidite, odgovarja naša resolucija povsem. Sprejmemo jo!

Sodr. dr. Tuma (končna beseda): Debata je pokazala, da proti predloženi resoluciji ni nikdo, da jo tudi sodrug Golouh v imenu omladine izrečno odobrava.

Proti dodatku sohr. Golouha k točki 4 nimam nič, dodatku k točki 5, odst. 1 pa ugovarjam, ker nas težnje Anglije in Francije na Balkanu ne tangirajo. Tu je le Italija in tu je treba, da to povemo. Dodatek sohr. A. Kristana je vpoštevati in ga je v resolucijo uvrstiti. — Sem bil zmerom za polemiko, ker z njo se jasne pojmi. Glede omenja sohr. Bahna omenjam, da se naše delo od dela nacionalcev loči, mi smo za stvar in ne za besede. Izvrševalni odbor je sklical za to tudi današnji zbor, da se dalje pogovorimo. Resolucija je tu z njo povemo, kar se nam zdi za sedaj primerno.

Preds. A. Kristan. Resolucijo z dodatimi predlogi oddam komisiji. (Dalja.)

Politični pregled.

= Delovni program državnega zbora. Kakor smo že poročali, se vrši prihodnje sejo poslanske zbornice dne 22. januarja. Zbornica bo najprej izvolila enega podpredsednika na mesto umrlega poslanka Pernerstorferja ter se bo bavila potem z mirovnimi pogajanj. Vršila se bo debata o nekaterih nujnih interpelacijah v zadevi mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem. Češki poslanci so tako nujno vprašanje že naznanili v dopisu zborničnemu predsedniku dr. Grossu. Na dnevnem redu prve seje bo davek na vojne dobičke. Glavna naloga zbornice bo rešitev proračuna, ker poteče dovoljeni provizorij koncem meseca februarja.

= Avstrija odklanja Lloyd Georgejeve mirovne pogoje. Z Dunaja poročajo: Mirovne po-

goje Lloyd Georgeja smatrajo v dunajskih diplomatičnih krogih za popolnoma nesprejemljive, češ, da ne prinašajo niti najmanjšega temelja za razprave o miru. Lloyd George ponuja centralnim državam mir, kakršnega lahko ponudi le zmagovalac omenju, ki je popolnoma poražen. Njegov govor da je smatrati tako za Angleško kakor za vso entento za uradni odgovor na ruski poziv, naj se pridruži ententi mirovnim pogajanjem. Govor Lloyd Georgeja ustvarja povsem jasen položaj. Le po krivdi entente ni mogoče doseči splošnega mira.

= Nemški glas o Lloyd Georgeja izjavl. Oficijozna »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Če tudi Lloyd George sedaj iz umljivih vzrokov ne govori več o raznih uničevalnih vojnih ciljih, s katerimi je prej vplival na maso angleškega ljudstva in njegove zaveznike, se vendar na lastnih vojnih ciljih Anglije ni ničesar premenilo.

= Kritične ure. Če tudi se v Brestu Litovskem razpravlja o miru, bi vendar bilo lahko-mišljeno govoriti o kakem zboljšanju položaja, kajti v resnici stoji stvari tako, da živimo v naj-nevarnejših in najkritičnejših urah. V članku, katerega je cenzura hudo razmrcvarila, piše »Arbeiterzeitung«: Kako velika je potreba miru v Rusiji, kako močna je mirovna volja ruske delavske vlade, to ve danes zadnji delavec in zadnja kmečka žena. Če bi bil grof Czernin nesposoben s to rusko vlado skleniti mir, potem bi se moralo ljudstvo vprašati, s kom bi sploh mogli sklepati mirovno pogodbo. V Nemčiji, v Avstriji in na Ogrskem bi se moralo utrditi prepričanje, da so vlade centralnih držav sploh nezmožne, napraviti konec vojni z vsemi njenimi grozotami. Ljudstvo razmišlja. Vladajoči krogi ne smejo od razmišljanja ljudstva pričakovati preveč razumevanja za še tako lepe in velkopotezne načrte, če ti načrti le zavlačujejo vojno. Ljudstvo neče nič drugega nego mir. In vsak načrt, pa naj je vladajočim krogom še tako pri srcu, se sme negovati le pod pogojem, da ni na potu skorajšnjemu miru.

= Pogajanja v Petrogradu. Nevtralnimi listom se poroča iz Petrograda: V prvi seji nemških, avstro-ogrskih in ruskih delegatov je bilo na dnevnem redu vprašanje o položaju ujetnikov. Predno se je prešlo na dnevni red pa je delegat Radek v imenu ruske delegacije izjavil, da je ruska vlada v svoje obžalovanje doznala, da se nemške pacifiste in neodvisne nemške socialne demokrate v zadnjem času kruto preganja in da je nemška vlada dala zapreti enega poljskega in enega litvanskega socialnega demokrata, ker sta nastopala za sklenitev miru. Ruska delegacija pričakuje z gotovostjo, da se v tem oziru potrebno ukrene in da se pacifi-stičnim zastopnikom omogoči sodelovanje na skupnem delu. V imenu nemških delegatov je grof Mirbach odgovoril: Določilo se je že vnaprej, da delegacije nimajo političnega značaja. Izjava delegata Radeka pa je politične vsebine in dalekosežnega pomena. Nemška delegacija ne ve ničesar o omenjenih dogodkih in torej ne more v tej zadevi odgovoriti. Konferenca je potem izvolila dva odseka — enega gospodarskega in enega za ujetniške zadeve. V gospodarskem odseku se bavi pododsek z olajšavami pošnega prometa za ujetnike. Izdelal se bo poseben načrt za odpravo vojnih ujetnikov v domovino. Nemško-avstrijsko-ogrsko delegacija je nadalje nasvetovala, naj se izvoli posebna komisija, ki naj razpravlja o vprašanju vpostavitve trgovske zveze. V imenu ruske delegacije je izjavil Radek, da z ozirom na položaj, ki so ga ustvarili nemški mirovni predlogi, ne more biti govora o uredbi trgovske zveze razun v toliko, kolikor se tiče olajšanja položaja vojnih ujetnikov.

= Rusija se neče bojevati. Iz Geneve se brzojavno poroča: »Petit Parisien« poroča iz Petrograda: Toliko kot gotovo je, da se Rusija ne misli več bojevati proti centralnim državam. Stališče Trockega zasluži pozornost le zaradi tega, ker svetovni se vedno računa z možnostjo, da pridobi za maksimaliste socialiste ostalih dežel.

= Socialistična deputacija v francoski zbornici. Socialistična skupina francoske zbornice je poslancem Cachin, Albert Thomas in Renaudel naročila, da v zbornici interpellirajo vlado glede diplomatskega vodstva vojne.

= Stockholm. Dunajska »Arbeiter-Zeitung« prinaša sledečo brzojavko svojega stockholm-skega poročevalca: Stockholm, 8. januarja. Holandsko-skandinavski konferenčni odbor se je danes sešel. Za Švedsko so prišli Branting, Soederberg in Möller, za Dansko Borghberg in Bang, za Norveško Vidnes. Holandski delegat niso prišli. Od prejšnje sovjetove večine se je udeležil posveta imenovan delegat Goldenberg, navzoč je bil tudi zastopnik menjševkov Axelrod. Razprave se niso končane. Boljševiški krogi ne pričakujejo posebnih uspehov teh posvetovanj. Dvomijo namreč, da bi vlade dovolile pota dovoljenja zato, da bi soglašale s proletarsko akcijo, marveč je namen dovolitve ta, da bi rade izrabile konferenco za manever proti mirovni akciji boljševikov.

Agitirajte za »Naprej«! Pošiljajte ga vojakom!

Mirovna pogajanja.

Dunaj, 10. januarja. (Kor. urad.) Iz Bresta Litovskega poročajo 9. t. m.: Prenamni seji so bili navzoči poleg delegatov centralnih držav tudi zastopniki vlade ljudskih komisarjev z ljudskim komisarjem za zunanje zadeve Trockem na čelu in delegati ukrajinske republike pod vodstvom tajnika za trgovino in industrijo Holubovicem.

Sejo je otvoril ob 11. dopoldne pooblaščenec Turcije venki vezir Talatpaša, nakar je prevzel državni tajnik dr. von Künimann predsedstvo, ki je izvajal: Piva naloga našega zborovanja bi bila, da zopet pričnemo s pogajanja na oni točki, kjer so se nahajala pred pričetkom božične pavze. Ruska delegacija pa je generalu Hofmannu v brzojavki, ki jo je podpisal g. Joffe, sporočila tole: Vlada ruske republike smatra za potrebno, da se nadaljnja pogajanja glede mira više na nevtralnem tleh ter predloga, naj se pogajanja pričnejo v Stockholmu. Ruska delegacija je tudi v nadaljnji brzojavki dala spoznati željo, da naj se kraj pogajanj pričnejo v nevtralnem tleh. Nočem se podrobneje baviti z vprašanji, ki so delegatom znani že iz izvajanj na drugem mestu, zakaj je nemogoče, da bi se vsa pogajanja na kakem drugem kraju kakor v Brestu Litovskem. Hočem pa že sedaj naglašati, da je celverzveza trdno in neomajno odločena, da ne nadejajo sedaj tu pričetek pogajanj glede preliminarnega mira na kakem drugem kraju. Kakor sem že prej neobvezno povedal, so bili delegati centralnih držav iz vjunaosti pripravljeni izvršiti končna pogajanja in podpis preloženega mira na kraju, glede katerega bi se sporazumeli z rusko delegacijo, in pripravi, da bi se glede izbore tega kraja vsna debata. Omeniti moram, ker je za pogajanja zelo važna atmosfera, v kateri se pogajanja vrše, da se je, odkar smo pred začasnim prekinjenjem pogajanj izmenjali svoja mnenja, marsikaj ugodilo, iz česar bi se dalo sklepati, da očitno srčnost namenov ruske vlade, oboje s centralnimi državami hitri mir, ni brez vsakega dvoma. V tem oziru hočem opozoriti na naglas gotovih poluradni objav ruske vlade proti vladam štirizvez, zlasti pa na objavo petrogradske agenture, ki se smatra v tujini kot poluradni ruski organ. V tej objavi se je nahajal, kakor se zadržuje na seji z dne 28. decembra 1917. od predsednika ruske delegacije g. Joffe podani odgovor, ki ima svoj izvir, kakor vidimo, če pregledamo akte, samo v fantaziji onega, ki si jo je izmislil. Ta v vseh delih izničila objava je mnogo pripomogla k temu, da se je soba splošnosti o dosežanju poteku pogajanj zmedla, ter da so bila nadaljnja pogajanja ogrožena. Kljub temu nočem popolnoma obupati, da bodo imela pogajanja ugoden uspeh ter se pri tem opiram v prvi vrsti na željo ruskega naroda po trajnem in zagotovljenem miru, ki nam je dobro znana in kateri so ruski delegati v zgovornih besedah dali izraza ter na izkušnje, ki smo jih pri pogajanjih imeli glede skoz in skoz stvarne delavne metode ruskega odposlanstva. Kolikor si moremo ustvariti iz pogajanj pred pavzo sodbno, ne smatram težko materialne narave za zadosti velike, da bi bilo upravičeno, da se naše mirovno delo ponesreči in da se vsled tega na vzhodu zopet obnovi vojna s svojimi nedoglednimi posledicami.

Zunanji minister grof Czernin, je izvajal: Pripombam svojega nemškega kolega moram pridejati še to-le: Dvojni so vzroki, zakaj kategorično odklanjamo preložitve pogajanj v sedanjem trenutku v kako nevtralnem deželo. Vzroki so prvič tehnični. Vi, kakor mi, smo zvezani od tu z direktnimi žicami z našimi vladami in dan na dan se razgovarjate s Petrogradom in Kijevom, mi pa s svojimi centralami. Mi vsi ne moremo pogrešati tega aparata, če naj se pogajanja nepotrebno otežkočijo in zavlečejo. Še bolj važen kakor ta vzrok pa je drugi motiv. Vi ste nas svojčas povabili k splošnim pogajanjem. Mi smo to povabilo sprejeli in zedinili smo se glede temelja za splošni mir. Na tem temelju ste Vi stavili svojim zaveznikom 10-dnevni ultimatum. Vaši zavezniki vam niso odgovorili in danes ne gre več za pogajanja za splošni mir, marveč za separaten mir med Rusijo in štirizvezo. Preložitve pogajanja na nevtralna tla bi dala ententi od nje zaželeno priliko, da posega vmes in nas moti. Vlade Anglije in Francije bi poskušale pred in za kulisami vse, da preprečijo ta separaten mir. Branimo se dati zapadnim državam to priliko, pripravljani pa bi bili izvršiti formalna končna pogajanja in podpis mirovne pogodbe na kraju, ki bi se moral šele določiti.

Kar se tiče meritornega dela pogajanj, glede katerega med Vami in nami še ni prišlo do sporazuma, smo se v zadnji plenarni seji obvezno sporazumeli, da izročimo to vprašanje posebnim vseh sestavljenim komisijam, ki naj bi takoj pričela s svojim delom. Vsi štirje zavezniki so popolnoma edini glede tega, da naj se končajo pogajanja na podlagi, ki sva jo gosp. državni tajnik in jaz razložila in ki je za ruske gospode že obvezna. Če navdajajo gospode iz ruske delegacije iste intencije, bomo prišli kmalu do uspeha, ki bo vse zadovoljil. Odgovornost za nadaljevanje vojne pa zadene potem izključno le gospode iz ruske delegacije.

Nato sta izjavila Talatpaša v imenu Turčije in državni minister Popov v imenu Bolgar-

ske, da soglašata z izvajanjem pooblaščenec Nemčije in Avstro-Ogrske.

General Hofmann je podal v imenu nemškega vrhovnega armadnega vodstva to-le izjavo: Jasno leži pred menoj večje število brezzičnih brzojavk in oklicev podpisanih od zastopnikov ruske vlade in ruskega vrhovnega vodstva, ki vsebujejo deloma psovovanje nemških armadnih naprav in nem. vrhovnega armadnega vodstva, deloma pa pozive revolucionarnega značaja na naše čete. Te brezzične brzojavke kršijo brez dvoma duha med obema armadama sklenjenega premirja. V imenu nemškega vrhovnega armadnega vodstva odločno protestiram proti obliki in vsebini teh brezzičnih brzojavk in oklicev.

V imenu c. in kr. vrhovnega poveljništva, bolgarskega vrhovnega armadnega vodstva in otomanske armade so se pridružili temu protestu feldmaršallant von Csicseric, polkovnik Gančev in general konjenice Izet paša.

Na predlog ruskega komisarja za zunanje zadeve Trockega se je nato seja odgodila, ker se ni nihče več oglašil k besedi.

Prihodnja seja se bo najbrže vršila dne 10. januarja, ker je ruska delegacija za to prosila.

Dnevne beležke.

— Občni zbor »Svobode«. V nedeljo, 13. t. m. ob 3. uri pop. v restavraciji pri »Novem Svetu« se vrši redni občni zbor društva »Svobode« s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo; 2. Volitev novega odbora; 3. Raznosterosti. — Vabljeno so vsi člani in članice, da se gotovo udeležijo. Odbor.

— O delu naše stranke je pisal te dni drugi, ki pripada inteligentom in biva sedaj izven meja naše države, sodrugu naslednje pismo: Predragi sodrug! Kakor razvidim iz raznih poročil v »Napreju«, so se začeli tudi pri naši stranki sodrugi cepiti v dva tabora. Seveda, to je postalo že modernejšje; opozicija povsod impolira — namreč nasprotnikom. Oni članki takozvanih »mladinov« v »Napreju« so se morali pač gubiti vsakemu poštemu sodrugu, ki kolikšna pozna delo posameznih sodrugov in žalostno zgodovino stranke. Da se je preprečilo v »Napreju« nadaljnje objavljanje teh nacionalno šovinističnih člankov, je pač moralo razveseliti vsakega poštemo mislečega sodruga, drugače bi bilo za stranko samo pogubonosno. V tem oziru bi morali program stranke razobesiti med dve vihrajoči zastavi, ki bi ga trgali toliko časa, da bi vsaka imela svoj delež. Upam, da me razumeš! Sodrugi, ki se ogrevajo za majniško deklaracijo, so se dali v službo meščanskih strank ter se izneverili temu, za kar so se pred obelodanjenjem majniške deklaracije zavzemali. Majniška deklaracija jih je hipnotizirala tako, da so na vse prejšnje delo soc. dem. stranke pozabili. Iz tega se da sklepati, da niso bili nikdar in ne bodo nikoli pravi socialni demokratje. To nas mora tem več bodriti k delu zavedajoč se, da smo na pravi poti. Komaj čakam trenutka, da mi bo zopet mogoče se prijeti dela. Deset let je preteklo, kar delam za stranko, mnogo bridkih ur, trpljenja in preganjanja, katera občutim tudi v vojaški obleki — sem prestal, a tolažil sem se s tem, da delam za dobro in pošteno stvar — za tlačeno proletarce. Varujte in ščitite stranko naprej pred razdirajočimi organi tako, kakor varuje mati svojega otroka, kajti v njej se nahaja plod, iz katerega mora vzrasti to, za kar se že desetletja deluje, ne glede na to, če bomo i mi deležni te dobrote. Po tej poti naprej v dosego svojega vzvišenega cilja.

— Žepni koledarji za leto 1918. so dotiskani. Razpošljejo se v teku prihodnjega tedna. Cena K 1.50, po pošti 10 vin. več.

— Shod v Ljubljani. V nedeljo, 13. t. m. ob 10. dopoldne shod v Mestnem domu, na katerem poroča državni poslanec za Ljubljano, dr. Ravnihar.

— Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske od 30. decembra 1917. do 5. januarja 1918: novorojenec 19, mrtvorjen 1, umrlo je 23 oseb, med njimi 14 domačinov in 9 tujcev. Na tifuzu je umrlo 1 oseba, na jetiki 3 osebe, vsled mrtvovda 1 oseba. Za infekcijsnimi boleznimi so oboleli: Za tifuzom 7 vojakov, za vrtico 1 domačin in 1 tujec, za egiptovsko očesno boleznijo 1 tujec.

— Lokalna služba 49—50letnih črnovojniki. Kakor znano, se imajo vporabljeni 49—50letni črnovojniki brez izjeme samo v zaledju in sicer, ako zahtevajo, v onem kraju, kjer so stalno bivali pred nastopom vojaške službe ali v bližini. Sedaj je odredeno dodatno, da se imajo postopati v tem smislu tudi takrat, ako se nahaja dotični kraj v računu armade na bojnem polju.

— Nova razvrstitev oficirjev. Vojno poveljništvo je odredilo novo razvrstitev oficirjev. Oficirji, praporščaki in kadetije, rojeni leta 1871. in starejši ne glede na njihovo telesno sposobnost se imajo vporabljeni samo v uradih (na fronti na lastno prošnjo); oficirji rojeni 1872-78., samo pri vezbalnih armadnih skupinah, na etapnem prostoru in zasedenih krajih (na fronti na lastno prošnjo) letniki 1877. in mlajši po sposobnosti na fronti (v slučajih v etapah in zasedenih krajih). Vsakršna intervencija je prepovedana.

— Maksimalne cene za pivo. Kakor poroča strokovni list »Oesterreichischer Bierbrauer«, je urad za ljudsko prehrano določil za pivo naslednje maksimalne cene: 1. pivo iz avstrijskih pivovarov pod štirimi stopinjami saharance 85 kron 50 vinarjev hektoliter, od 4 do 6.5 stopinj 100 kron; 2. pivo iz galskih pivovarov 93 kron in 124 kron 50 vinarjev; 3. pivo iz bukovinskih pivovarov 130 kron in 150 kron.

— Napad na rekvizicijsko komisijo. Dunajskim listom se poroča iz Gradca: Davčni asistent Wiedewohl iz Ptuja se je v soboto podal v občino Formin, da izvrši rekvizicijo žita. Spremljali so ga trije vojaki in dve civilni osebi. Se preden je komisija prišla v občino, napadla jo je gruča žensk z zakritimi obrazi s sekirami in krepelji. Wiedewohl, ki je hotel ubežati, so razjarjene ženske pobile na tla; bil je težko ranjen, ter je na transportu v bolnico umrl. Kaj se je zgodilo z ostalimi člani komisije, ni znano. — To poročilo, ki je bilo v graških listih konfiscirano, je povsem nejasno. Treba je torej nujno avtentičnega poročila.

— Radnisko izobraževalno podporno društvo za Puij in okolico sklicuje redni občni zbor dne 20. t. m. v društvene prostore, Puij, Via Petarca št. 3, ob 2. popoldan z naslednjim dnevnim redom: 1. sprejem poslovnega in računskega poročila in sklepanje o njem; 2. volitev odbora in namesnikov; 3. določitev vpisnine in mesečnih doneskov ter doneskov podpornih članov; 4. raznosterosti. — Odbor.

Vojna.

Dunaj 10. januarja. (Kor. urad.) Uadno se razgaša: Na ruski fronti premirje. Italijansko bojišče: Zapadno od Avaga smo sovražni napad zavrnili. — Šf generalnega štaba.

Berlin 10. januarja. Wolffov urad poroča iz glavnega štaba: Južnovzhodni od Yerna je bil popoldne živahen artiljerijski boj. Zapadno od Zindwoorde se je izpolnil močan napad argiških izvidnih oddelkov. Na ostali fronti slabotno bojno delovanje. — Meseca decembra so izgubili sovražniki na nemških frontah v zraku pet boju 9 priveznih balonov in 119 letal, od katerih jih je 49 za našo četo padlo na tla. Mi smo izgubili v boju 98 letal in 2 privezna balona. — Na macedonski fronti je položaj neizpremenjen. Na ruski fronti nič novega. — Ludendorff.

Umetnost in književnost.

Ljubljanski Zvon, mesečnik za leposlovje in kulturo, bo izhajal letos pod pomnoženim uredništvom (Oton Zupančič, odgovorni urednik, A. Loboda in Milan Pugalj) in z izdatno bogatejšo vsebino (mesečno na 80 straneh). Sodelovali bodo naši najboljši pripovedniki, pesniki in esasti. Listek bo zasledoval vse naše kulturne in kulturne politične pojave in jih kritično motril. Vsi deli pomanjkanja papirja se bo tiskal Ljubljanski Zvon le v tolikih izvidih, kolikor je sedanjih naročnikov in kolikor se jih bo priglasilo in vplačalo novih naročnikov do 20. januarja.

Naročnina, ki znaša za celo leto 20 kron, za pol leta 10 kron, naj se pošilja po pošti nakaznici na upravništvo Ljubljanskega Zvona v Ljubljani, Sodna ulica št. 6, prtljičje. Izvenljubljanskim dotedanjim naročnikom so bile priložene položnice pri zadnji številki lanskega letnika.

Zadnje vesti.

Mirovna pogajanja se vrše še dalje v Brestu Litovskem.

Dunaj, 10. januarja. (Kor. ur.) Iz Bresta Litovskega poroča 10. januarja brzojavni korespondenčni urad: Na današnji dopoldanski seji je izjavila ruska delegacija, da soglašata s tem, da se nadaljujejo mirovna pogajanja v Brestu Litovskem. Predsednik ruske delegacije je ugotovil, da odgovarja poročilo brzojavnega korespondenčnega urada o seji z dne 28. decembra istinitemu poteku. Poročilo o tej seji, razširjeno po ruski brzojavni agenturi, označuje ruska delegacija za nepravilno.

Kuba napovedala Avstriji vojno.

Dunaj 10. januarja. Dones je dospelo uradno obvestilo, da je republika Kuba avstro-ogrski monarhi napovedala vojno.

Wilsonova poslanica.

Amsterdam 10. januarja »Algemeen Handelsblad« piše o Wilsonovi novi poslanici kongreu: Pr. ds. dn. Wilson zasluži zahvalo, da je po izjavi Lloydja Georgea nastopil s programom o vojnih cinih, v katerem se pravilneje uvažuje položaj in v katerem se mednarodna načela ne uporabljajo kakor v Lloydja Georgeja izjavi le tedaj, če so v prilogi ententi. O Azecji Loreni se izazata oba nejasno. O devetih točki om. n. a list, da bi njena uporaba imela posledico, da bi na avstrijskih tleh nastale številne enklave. — »Maasnoode« je mnenja, da Wilsonova poslanica ni mnogo ugodnejša in praktičnejša nego je bila izjava Lloydja Georgeja.

Rusija proti Franciji.

Stockholm, 10. januarja. Kakor poroča »Novaja Zizenz«, je Trockij francosko vojaško odposlanstvo pozval, da zapre svoj poročevalni urad, da razdere brezzično brzojavno postajo in da vodilni francoski častniki zapuste Rusijo.

Rusija umakne svoje čete iz Perzije.

Haparan de 10. januarja. »Večernij Čas« javlja: Trockij je perzijskemu poslaniku obljubil, da se ruske čete umaknejo iz Perzije, ter ga pozval, da glede ureditve te zadeve čim prej predloži primerne predloge.

Zmaga boljševikov.

Petrograd, 9. januarja. (Agentura.) Ves trud, da se porazi moč delavskih in vojaških sovjetov, se je izjalovil. Tuvov je porazen in beži, zasledovan od oddelkov revolucionarnih vojakov in rdeče garde. Kaledjinove čete so se umaknile. Delavski in vojaški sovjet v Rostovu je zopet svoboden. Kozaki na fronti sovražijo Kaledjina, ki se umika. Čete, ki jih je poslal Kaledjin proti Donu, se vračajo. Razkritja o zločin-skih odnošajih med rado in Kaledjinom in o francoski ameriškem zlatu so odprla ljudstvu oči o lopovski kupčiji z življenjem ukrajinskih delavcev, vojakov in kmotov. Moč sovjetov, ustanovljenih na harkovskem kongresu, se širi. Ukrajinska rada 11. armade je aretirana. Pet-lura prosi za odstop.

Zbor delavskih in socialističnih strank entente.

London 10. januarja. Reuterjev urad poroča: Parlamentarni odbor Trade Union kongresa in izvršni odbor narodne delavske stranke sta sklenila, priporočati delavskim in socialističnim strankam v alianth državah, neizvzemši Amerike, naj se sklene še en zbor za posvetovanje o vojnih cinih entente. Zbor se sestane v Londonu dne 20. februarja.

Nemiri na Portugalskem.

Geneve, 10. januarja. Agence Hayas poroča iz Lizbone: Tukaj so izbruhnili novi nemiri pomorsčakov. Vojna ladja »Vasco da Gama« je obstreljevala trdnjavo Sv. Jurija, ki je topniškemu ognju odgovarjala ter prisilila ladjo, da je ustavila ogenj. Posadka ladje se je udala. Udala se je tudi posadka rusilca »Duxon«. Sidonio Paes se je podal k četam, ki imajo svoje taborišče pri Alcantari. Pomorsko vojašnico in arzenal je vojaštvo zasedlo.

Nemčija ovira trajnega mira.

London, 10. januarja. Reuterjev urad poroča: Delovni minister Roberts je govoril več-raj na nekem ljudskem shodu. Izjavil je: Prepričan sem, da ne pridemo do sigurnega trajnega mira, dokler Nemčija ne bo premagana.

Iz Finske.

Helsingfors, 10. januarja. (Agentura.) Z danes razglašeno naredbo se ustanovlja v Helsingforsu revolucionarno sodišče.

Aprovizacija.

Goveje meso na rdeče izkaznice brez A dobe stranke v soboto, 12. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: Od pol 2. do 2. št. 1 do 200, od 2. do pol 3. št. 201 do 400, od pol 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 800, od pol 4. do 4. št. 801 do konca. — 1 oseba dobi četrt kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tri četrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. — Kilogram stane 2 K.

Umetniška propaganda
v Ljubljani — Sodna ulica št. 6.
Stalna pisarna štaba in prijatelji.
Ljubljana.
Umetniške razglednice.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petecan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Občno konsumno društvo
v Zagorju ob S.
reg. zadr. z om. por.

Zadruga je najboljša aprovizacijsko mesto, ki preskrbuje z vsemi potrebščinami svoje član-ne po na najugodnejših cenah.

Član konsumnega društva lahko postane vsakdo.

Vstopnina in delež sta razmeroma majhna.

Delež se lahko odplačuje v rokih.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

V LJUBLJANI.

Poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju.

— Delniška glavica —

K 10,000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fond i okroglo

K 1,500.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednih papirjev, financira
erarične obave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —